

JUNAK NAŠEG DOBA

Lako je bilo Ljermontovu. Osmislio je svog Pečorina tako da sa svojim manama, iskorištavanjem tuđih osjećaja i avanturama radi avantura, vrlo jednostavno može biti ubačen u ladicu suvišnog čovjeka. Tada su se očito još znala neka nepisana pravila, postojala je jasno definirana crta na kojoj se moglo lako reći – ili si tu ili si tamo, prešao si crtu, čovječe! A što ćemo danas? Koga ćemo nazvati junakom našeg doba kad su se sve vrijednosti pomiješale, pomutile i više nema nikoga potpuno objektivnog tko bi odmjerio jesi li prešao crtu ili nisi. Koga ćemo nazvati junakom jednog doba u kojemu se junaci proglašavaju sami, a potom mediji nekritički poslušaju tu njihovu samoprocjenu i odmah sutra objave ih na naslovim stranicama, na lijepoj fotografiji na kojoj se smješkaju tako da od sjaja njihovih zuba teško možeš vidjeti išta dalje od njih.

Danas postoje dvije vrste junaka – nazvat ćemo ih junacima i junacima pod navodnicima. Ovi drugi su glasnjiji, vidljiviji i ne možeš ih se riješiti ni da hoćeš jer te jednostavno bombardiraju iz svih raspoloživih oružja – s TV ekrana, društvenih mreža, iz saborskih klupa i na ulicama, osobito dok prelaziš cestu na pješačkom prijelazu za kišnog dana, pa te kao miša pošpricaju svojim terencem zatamnjenih stakala. Junak pod navodnicima čak i da nije mislio da je junak, uvjerio se u to kad je ugledao svoju sliku u novinama i to ga je samo još jače uvjerilo da je na pravom putu. Na putu prema dolje, iako se mnogima čini da je to put prema gore. Taj je naš junak pod navodnicima privlačne vanjštine, njegova odjeća ima vrijednost omanjeg stana, premda i tu izgled ponekad vara jer možda je to samo kopija poznatih marki koju je nabavio kod lokalnog švercera. On uvijek zna koliko je sati jer ga njegov Rolex nikad nije prevario, premda mu vrijeme nije bitno jer ionako ništa ne počinje dok se on ne pojavi. Na posao redovito kasni, ali koga briga kad je on vlasnik tvrtke do koje je došao lako, vezama s političkim moćnicima, zaslugama koje nisu njegove, rodbinskim vezama ili jednostavno srećom koja očito kad prati hrabre zaboravlja da hrabrost može biti i jako, jako

sebična. Kad izađe iz terenca pred svojom tvrtkom, na svom parkirnom mjestu, ponosno pogleda tablice sa svojim inicijalima i na pod baca kartonsku šalicu kave jer ga baš briga za ekološke teme, ionako misli da će nakon njega propasti svijet. Baš ga briga i za terenac u vrijednosti trosobnog stana, ionako ga nije sam kupio nego su mu ga dali sponzori u zamjenu za to što je zaposlio nekoliko nesposobnjakovića na utjecajnim mjestima. Dali su mu i električni romobil, za slobodno vrijeme, ali ga je poklonio sinu, umjesto alimentacije koju ne plaća iz principa. Rastao se nakon što ga je žena prijavila za obiteljsko nasilje, a njega ni to nije bila briga. Tužba je ionako odbačena jer sa sucem igra tenis i povremeno golf, a žena ima dovoljno jer tko ne bi bio s njim kad kupuje tako skupe darove. Povremeno se oglašava u medijima kao veliki borac za prava žena, vjerojatno misleći samo na prava koja on određuje. Potpisao je i peticiju za prava životinja, vjerojatno je nije pročitao jer jedino pravo životinja koje poznaje je pravo na borbe pasa do smrti i pravo periski da budu izronjene. Omiljeni izlasci su mu u teretanu jer misli da je teretana medicina, kao i u klubove gdje poludi na cajke i barem dva puta godišnje izvadi pištolj, za koji nema dozvolu jer nema nikoga tko će ga pitati ima li je pa malo pripremiti svima koji bi htjeli na zahod prije njega. Puca samo ako netko želi promijeniti pjesmu. Ili ga slučajno gurne dok se nasmijan fotografira za društvene mreže okružen fensi pićem i hranom. To ga baš jako iznervira. Ima još stvari koje ga nerviraju, recimo kad glisira blizu obale pred svojom vilom na Hvaru pa ga upozore da to ne čini ili kad ga netko pita gdje je diplomirao, a on je i vilu i diplomu tako pošteno i skupo platio. Jednom su ga pitali je li čitao Ljermontova, potpuno je pukao. Odgovorio je da 'sumlja' kako mu to podmeću ljubomorni političari iz oporbenih stranaka jer nije njih podržao u predizbornoj kampanji. Vidjet će oni tog Ljerm..., kako se ono zove, kad sljedeće godine uđe u Sabor. Koga briga što je nakon potresa u Zagrebu iste noći pobjegao u vikendicu na Krku, koga briga za njegovu bivšu ženu koja priča gluposti, još samo da ga netko pita zašto ne nosi masku u zatvorenim prostorijama, nije li im jasno da on može sve i da on postavlja pravila? Za sebe i druge. Što ga itko ima pitati, kad se uredno

ispovjedio prije prošlog Uskrsa? Zato se najbolje osjeća u tajnom klubu gdje dolaze samo odabrani, slični njemu. Ako nisi bio u tom klubu, ne postojiš, nema te, nebitan si. On tamo odlazi najmanje dva puta tjedno, što znači da je dva puta bitan. Uvijek nosi veliku torbu prepunu novaca koji inače čuva u vrećicama jer osim hrane i pića tamo za šankom nude i uslugu brojanja, profesionalnim brojačem. Ponekad, kad je sam razmišlja kako je njegov život lijep i kako su drugi glupi jer ne znaju što znači živjeti tako da te se boje i da ti se dive, te druge naziva šmokljanima. Suvišnim ljudima.

Ponekad negdje na ulici kraj njega prođe junak bez navodnika, ne poznaju se niti će se ikada upoznati. Junaka bez navodnika ne prepoznaju u dućanima, nikad mu nitko nije ništa poklonio. Nema ni sponzora premda se nakon mukotrpnog dugogodišnjeg školovanja i znanstvenih otkrića na području recimo mikrobiologije, domogao prestižnog doktorata na nekom svjetskom sveučilištu. Njega u pravom smislu muči svjetska bol – zabrinut je za periske, kitove i štetne plinove, zabrinut je za čovjeka i čovječanstvo, viruse i cjepivo. Zna što bi trebalo učiniti ako želimo svi skupa još neko vrijeme opstati, ali svaki put kad to pokuša reći, nađe se neki junak s navodnicima koji ga ušutka jer njegovo razmišljanje nije isplativo junacima s navodnicima. Zato on, bez navodnika, ima kredite za stan, od imovine tu je još i bicikl i brojne diplome, pohvale i znanstveni radovi cijenjeni u inozemstvu. Razmišljao je da sve napusti, da nekamo ode, ali je na kraju zaključio da će ostati, uzgajati vlastiti vrt, pa kako bude. Ponekad se osjeća kao suvišni čovjek, ali ga to ipak brzo prođe jer kad pogleda što se danas piše u medijima i tko daje izjave popraćene najvećom fotografijom, sretan je što s time nema nikakve veze.

Kad bi svijet bio drukčiji jednog bismo od njih nazvali junakom, a drugog antijunakom. Znali bismo tko je tko i zašto. A danas junaci s navodnicima postavljaju pravila onima bez navodnika. Praćeni gomilom koja im plješće. Oni koji ne plješću uglavnom su tihi. Ako su

bučni, brzo ih proglase ludima i tako ih se riješe. Možda je najbolje sve to samo promatrati i zapisati. I to je neka akcija.

Nora Kostelnik Pogačnik, 4.d